

JESENIŠKI

KOVINAR

Poština plačana v gotovini

DANAŠNJA ŠTEVILKA IMA
6 STRANI IN STANE POSA-
MEZNI IZVOD DIN 3.—
PRIHODNJA ŠTEVILKA
IZIDE 14. MAJA

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJA JESENICE

Leto II.

Jesenice dne 7. maja 1949

Štev. 18

Bojan Gorjan:

Dvomajška

Zavirajte
do sonca, rdeče zastave,
zavirajte
kot pesem, ki iz nas se budi
in poraja kakor pomlad čez planjave
v nas nove in silne moči.

Zavirajte, zastave! Pesem zapoj:
Prvi maj!
To je praznik nas, ki smo črni od saj,
nas, ki z zrnem sejemo v zemljo svoj znoj,
nas, ki misel nam vrta v bodočnost...

Daj,
prvi maj, zaigraj
bojni napev,
da bo vsemirje dalo odmev:
Združimo se, proletarci,
vsega sveta!

Naj spozna,
kdor je zoper nas, našo odločnost:

Mi silna smo reka,
ki je ne ustavi noben jez,
mi prižigamo kres,
ki ga nihče ne ugasi.
Pod našimi udarci se kuje nov svet,
stari gospodar v prah bo zmlet,
gospodarji smo mi,
mi vsi!

Mi smo pravica,
mi smo bodočnost človeka!
Naš praznik je prvi maj!

Zaviraj pesem kot ptica,
poleti do vseh, ki so spoznali,
kaj je ponižanih krivica,
da si roke bomo podali
in vsi, vsi skupaj kovali
svetlejši, lepši, naš čas!

Jeseniški delavci so praznovali največji praznik svetovnega proletariata s pregledom doseženih uspehov v izgradnji socializma

Jesenice, 1. maja.

Kljub deževnemu vremenu se je zbrala k zborovanju 1. maja 1949 velika množica jeseniškega prebivalstva na obsežnem Titovem trgu na Jesenicah, da

valce pozdravili zastopniki sindikalne podružnice kovinarjev, direktor železarne in predsednik MLO Jesenice.

Predsednik sindikalne podružnice tov. Mandelj Lovro je v svojem pozdrav-

najučinkovitejšimi predlogi za izboljšanje dela in dobro organizacijo dela.

Uspehi v proizvodnji in kvaliteti dela dokazujejo, da nas niso mogli nobeni vplivi raznih socialdemokratov v železarni ter klevete Informbiroja odtrgati od naše Partije in izgradnje socializma, ampak bomo še bolj strnjeni okrog Partije izpolnjevali vse zadane naloge, ker le tako bomo ustvarili socializem in s tem boljšo in srečnejšo bodočnost nam in našim potomcem.

Predsednik MLO Jesenice tov. Košir Drago pa je govoril o socializaciji našega gospodarstva, o socialistični preobrazbi kmetijstva, o prostovoljnih frontnih brigadah itd. Orisal je tudi vojnouhujskaške namene zapadnih imperialistov, dalje borbo zatiranega delovnega ljudstva Španije, Grčije, Kitajske, Indonezije in drugih dežel in zaključil: Delovne množice Jugoslavije se dobro zavedajo vloge v borbi za svetovni mir. Čim krepkejša bo naša domovina, tem močnejše bodo napredne sile v svetu, tem bolj brezplodno pa bo hujskanje na novo vojno. Odgovor naših narodov je enak odgovoru delovnega ljudstva vsega sveta: Delo in ne hujskanje na vojno! Mir in ne vojna!

Po govorih se je razvila skozi mesto povorka. Na čelu povorke je korakala frontna brigada Plavž-Jesenice, za njo pa narodne noše in obvezniki predvojaške vzgoje centra železarne. Po zaključni paradi je direktor železarne otvoril razstavo v poslopju državne gimnazije, ki prikazuje delo železarne in nekaterih drugih obratov jeseniškega okraja.

Z II. Kongresa kovinarjev Jugoslavije (V ospredju junaka soc. dela Hafner Micka in Mlakar Janez z Jesenic)

proslavi največji delavski praznik — 1. maj. Pred pričetkom so kovinarska godba iz Jesenic in Javornika, pevski zbor „Kovinar“ in harmonikaši izvajali širši kulturni program. Nato so zboro-

nem govoru med drugim dejal:

Komunistična partija Jugoslavije pod vodstvom CK KPJ, ki mu načeluje naš tovariš Tito, ni nikdar in pod nobenim pogojem omadeževala zastave mednarodne proletarske revolucije, pač pa je vedno služila temu cilju in svojemu delavskemu razredu in delovnemu ljudstvu sploh ter je privedla narode Jugoslavije do zmage. Zato ni in ne bo odpovedala niti pri gradnji socializma, niti v boju za zmago ljudske demokracije v vseh deželah, niti v boju proti sovražnikom socializma. Pod njenim slavnim vodstvom od zmage do zmage naprej!

Tudi mi — jeseniški delavci — praznujemo danes največji praznik svetovnega proletariata in ugotavljamo uspehe našega kolektiva. Od osvoboditve do danes je iz kolektiva jeseniške železarne odšlo preko 600 delavcev, ki so odšli na višja in bolj odgovorna politična ali strokovna mesta. V železarni je bilo do konca leta 1948. nad 600 racionalizatorjev in 1084 udarnikov. Letos pa je bilo proglašanih že 39 udarnikov, tako da imamo v železarni že več petkratnih in celo šestkratnih udarnikov.

V čast največjega delavskega praznika pa danes proglašamo 120 novih udarnikov. Nadalje imamo v našem kolektivu nove odlikovance z medaljo dela. To sta tovariša Žlebir Janez iz martinarne in Komic Alojz, ki je odlikovan z redom dela III. stopnje. Poleg tega je v železarni vrsta junakov dela na čelu s Hafner Micko in Mlakar Janezom.

Nato je tov. Zajc Franc, referent za tarifna vprašanja podružnice kovinarjev med drugim povedal sledeče:

Vzporedno z našimi udarniki pa stopa 726 naših delovnih brigad, med katerimi je najboljša I. brigada mladinke Pavle Troha iz oddelka varilne žice in ki si je že drugi mesec priborila I. mesto v železarni.

V medobratnem tekmovanju si je v prvem četrtletju 1949 priborila prvo mesto jeklarna, ki si je priborila zato tudi prehodno zastavo, denarno nagrado in diplomu. To pa je delovni kolektiv martinarne dosegel z rekordno storitvijo, jajo že od preje itd. (napačno: obsojajo).

Žlebir Janez, odlikovanec z medaljo dela

POPRAVEK

V članek „Ob 30-letnici KPJ“, ki smo ga objavili v našem listu dne 27. aprila 1949 števil. 16-17 sta se vrinili dve tiskovni napaki, ki kvarita smisel stavka. Na tretji strani, četrti stolpec, se mora zadnji stavek predzadnjega odstavka pravilno glasniti: „Moralo je preteči potoke krvi, da so naši zaveznički sploh spoznali, da je to naša kri. (napačno: poznali). Prav tako se mora na peti strani v četrtem stolpcu stavek v enajsti vrstici od spodaj navzgor pravilno glasniti: Vsega tega v pismih VKP(b) takrat ni bilo, čeprav naše trgovske pogodbe z zapadom obstojajo že od preje itd. (napačno: obsojajo).

Novatorju in racionalizatorju tov. Senku Vinkotu bo treba posvetiti več pozornosti

Hrušica pri Jesenicah, 28. aprila.

Senk Vinko je doma iz Podkorena. V stari Jugoslaviji se je izučil za mizarja in je nekaj časa delal tudi kot pomočnik. Kmalu pa se je znašel med brezposelnimi. Da bi se mogel vsaj skromno preživeti je kljub svoji strokovni usposobljenosti sprejel službo cestarja, kar je ostal vse do osvoboditve. V novi ljudski državi pa se je znova oprijel izučenega poklica in nastopil službo v mizarski delavnici V. sekcije državnih železnic na Hrušici pri Jesenicah.

V preteklem letu je mizarska delavnica na Hrušici dobila naročilo za izdelavo 10 barak za mladinsko progo. Samac—Sarajevo. Rok dobave je bil zelo kratek. Nadrejeni so Senku Vinkotu odkazali delo pri skobelniku. Vinko se je sprva branil delati na skobelniku, to pa zaradi tega, ker se je pred leti pri tem stroju ponesrečil na roki. O tem priča dolga brazgotina. Zato se stroja, če le mogoče, izogiba. Toda uvidel je nujno potrebo in pozabil na nekdajno nesrečo.

Pri izdelavi barak so delale največje preglavice deske za pod, ali kakor jih mizarji imenujejo „ladijske deske“, ki imajo na eni strani rob, na drugi pa izdolbine. Za izdelavo teh stikalnih desk so morali na navadni skobelnik pritrditi še takoiimenovani „Andro-stroj“. Ta precizni stroj pa je rabil tri motorje, kljub temu pa je izdelal le po eno desko. Zaradi počasnosti dela so morali voziti deske še v druge mizarske delavnice kot na Jesenice, Bled, Radovljico itd. Prav to pa je Senka napotilo, da je začel misliti, kako bi izpolnil domač stroj, da bi dajal večjo kapaciteto. Začel je risati in poizkušati. Končno je izdelal lesen model, vsak del posebej. Po njegovi zamisli je kovač izdelal posebne vrste nože

in uspeh ni izostal. Naprava je povsem enostavna in se pritrdi na skobelnik. Kar pa je pri tem posebno važno, je to, da je pri izdelovanju stikalnih desk potreben samo en motor, kapaciteta izdelkov pa je trikrat večja. Kljub izpadu dveh motorjev grede zdaj skozi stroj lahko štiri deske naenkrat.

Uspeh tov. Senka Vinkota je vsekakor zelo velik in pomemben, saj je možno njegove iznajdbe izkoristiti tudi v drugih strojnih mizarskih delavnicah. Nerazumljivo pa je, da za svoje delo še do danes ni prejel nikakega priznanja, niti nagrade, čeprav se njegov izum uspešno uporablja že nad leto dni. Tak odnos do naših najboljših je vsekakor škodljiv.

Zgoraj navedena naprava pa ni Senkov prvi izum. Že pred letom je izdelal neko drugo izboljšavo, za katero pa je prejel nagrado. Na hišnih oknih se uporabljajo kotniki in se za njih debelino mora izdolbsti okvir. Preje so te izdolbine delali ročno in je en delavec v osmih urah izdelal okrog 80 komadov oken. Senk pa je izboljšal rezkalni stroj in ga usposobil za izdolbljenje za kotnike. S tem je pospešil proces pritrjevanja kotnikov od prejšnjih 80 na 800 v osmih urah.

V tem času se ukvarja z novo zamisljo, ki pa jo še proučuje. Pravi pa, da o tem zdaj še ne mara govoriti. „Dokler ne bom siguran, da je zamisel uspešna in izvedljiva, ne govorim nikomur o tem. Če bom pa uspel, bo naprava nudila še več koristi in prihrankov, kakor vse moje dosedanje izboljšave“, je rekel in se zadovoljno smejal.

Vsekakor bo treba novatorju in racionalizatorju Senku posvetiti več pozornosti in mu nuditi vse možnosti, da izvede svoje zamisli.

Frontne organizacije bodo nudile vso pomoč gozdarstvu in lesni industriji

Jeseniški frontovci na prostovoljnem delu na Bledu (17. 4. 1949)

Jasno je, da zaradi velikih potreb naše industrije in izvoza plan gozdarstva ne bo pravočasno izpolnjen, če pri tem ne bodo sodelovale vse naše frontne in ostale množične organizacije in mobilizirale čim več svojega članstva. Zato bo v jeseniškem okraju od 8. do 15. maja 1949 „Teden gozdarstva“, predvsem pri sečnji lesa in spravljanju lesa do kamionskih cest.

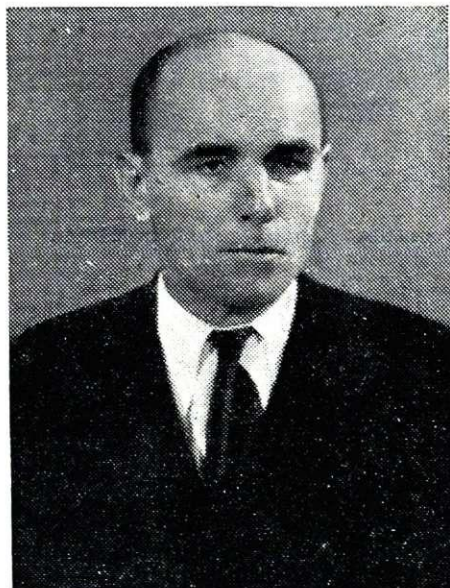
V nedeljah 8. in 15. maja bo masovno sekanje lesa na področju gozdnega gospodarstva Bled in OZKZ Jesenice. Posamezni frontni odbori naj organizirajo čim širšo in čim večjo udeležbo. Potek in organizacija dela ter delovna mesta bodo javljena vsem odborom.

Člani OF bomo v tednu gozdarstva ponovno dokazali predanost naši Partiji in ljudstvu in z množično udeležbo do-

Tov. Brun Štefan z Jesenic

Da pa bo „Teden gozdarstva“ čim bolj uspešen, morajo posamezne frontne organizacije zainteresirati slehernega člana OF ter prikazati ogromen pomen našega gozdarstva in lesne industrije. Pri vseh frontnih odborih je treba sestaviti frontne brigade ter določiti brigadirje in statističarje, ki bodo vodili evidenco nad opravljenimi urami in storilnostjo dela. Brigade naj med seboj tekmujejo za čim večjo udeležbo.

„Lovska korenina“ Pančur Jernej,

kazali, da trdno stopamo po poti, ki nam jo je nakazal III. kongres Ljudske te Jugoslavije. Za vzgled naj nam služijo naši stari borci za izgradnjo socializma kot na pr. 68-letni Brun Štefan z Jesenic, ki dela že nad 50 let v železarni, pa je vendar nosilec srebrne značke za prostovoljno delo v letu 1948. Prav taka korenina je tudi stari Pančur Jernej, ki se prav rad pomeša med našo mladino pri vseh prostovoljnih akcijah.

Jeseniški frontovci na prostovoljnem delu na Bledu (17. 4. 1949)

V nedeljo 8. maja bo množični pregled vseh setvenih površin

V nedeljo 8. maja se bo vršil po vsem okraju množični pregled posejanih površin, ki bo ugotovil, v koliko smo izpolnili setveni plan. Tega pregleda naj se udeležijo vse frontne organizacije z zavestjo, da od izpolnjenja tega plana zavisi preskrba delovnega ljudstva, ki se kljub vsem težavam zavestno in požrtvovalno bori za uresničenje planskih nalog v tretjem letu Titove petletke.

Planska setev vključuje kmečkega proizvajalca v plansko proizvodnjo. Dosedanje izkušnje so pokazale, da so množice delovnih kmetov razumele to veliko nalogo in so zavestno posejali zahtevane površine. Na drugi strani pa imamo vrsto kmečkih spekulativcev, ki v svojem pohlepu nočejo videti potreb skupnosti in izkoriščajo delovnega človeka s skrajno pretirano ceno pri prodaji svojih pridelkov. Ljudska oblast je ugotovila že vrsto takih primerov, ko so kmečki spekulativci prodajali moko, mast, meso in druge pridelke na črno, četudi niso zadostili obvezni prodaji pridelkov. Nekateri spekulativci iz vrst večjih kmetov dolgujejo obvezno oddajo še za lansko leto. To se je pokazalo zlasti pri oddaji plemenske in klavne živine. Prav isto, kot v navedenem primeru, skušajo sabotirati tudi plansko setev ali pa prijavljajo manjšo setveno

površino. V bodoče kaj takega delovno ljudstvo ne sme več dopuščati in mora borbo proti vaškim spekulantom zaostri tako, da bo zatrta vsaka spekulacija. Množični pregled posejanih površin mora ugotoviti in razkrinkati vse spekulante med kmeti, na drugi strani pa pohvaliti vse tiste kmete, ki delajo v interesu skupnosti in ki s svojim delom pomagajo borbi delovnega ljudstva za izgradnjo socializma.

Nedeljski množični pregled mora ugotoviti tudi vse neposejane površine in morajo poskrbeti, da se te površine obdelajo in posejejo zlasti s semeni oljarič (sončnicami, lanom). Pridelovanje oljarič je zelo važno za naš maščobni fond. Poleg tega pa ima proizvajalec tudi osebno korist, če pridelek kontrahira. Kontrahaža oljarič se vrši že dalj časa. Tudi tu se je pokazalo, da so kontrahirali do sedaj le mali in srednji kmetje, dočim so spekulativski kmetje namenoma prezrli to kontrahažo. Zato bi bilo popolnoma pravilno, da se tem večnim spekulantom izda odredba, ki naj bi določala njihovo obvezno oddajo oljarič. Pri kontrahaži oljarič naj pripomnimo še to, da bodo kmetje, ki bodo sklenili odkupne pogodbe, dobili kot nagrado določeno količino olja za določeno količino oddanih oljarič.

Kmetijski svetovalec:

Gojitev semenic - nujnost današnjega kmetijstva

Gojitev semenic je ena izmed najvažnejših nalog našega kmetijstva. Od dobrega in kakovostnega semena zavisi donos pridelka, zato se moramo pravočasno oskrbeti z dobrimi semeni. Ker je naša država v veliki meri navezana sama nase, zato je dolžnost vseh kmetovalcev, da posvečajo veliko pažnjo gojitvi semenic. Dobro in kakovostno seme dobivamo s skrbnim odbiranjem ali selekcijo.

Dobro seme spoznamo po zunanjih in notranjih znakih. Zunanji znaki nas opozarjajo na primerno debelost normalno razvitega zrna ali gomolja, na polnost zrna, ki mora imeti svojo barvo, sijaj in vonj. Notranje znake pa spoznamo po procentu kaljivosti zrna in po čistosti semena.

Zaradi naglega porasta socialističnega kmetijstva, se bodo morali privatniki oskrbovati s semenom z lastnim pride-

lovanjem. Poleg tega se to pridelovanje ne bo smelo omejiti samo na lastno potrebo, ampak bodo morali kmetovalci gojiti seme tudi za kontrahažo. V našem okraju bomo morali povečati gojitev semen krmskih rastlin. Zato je potrebno, da si nabavimo dobra krmska semena za gojitev dveletnih kultur, kot na pr. črno deteljo, njivsko korenje, krmsko peso itd. Kmetovalcem priporočamo, da si nabavijo preko kmetijskih združenj seme krmske pese vrste „Korona“, ki smo jo dobili iz Holandije in ki je po kakovosti boljša in ima večji procent sladkorja.

Kot smo že omenili, morajo kmetovalci skrbeti tudi za kontrahažo semen. Kontrahaža semen nudi razne ugodnosti pri nabavi umetnega gnojila, pri nakupu industrijskega blaga po nižjih enotnih cenah.

Tudi gozdno delavstvo je dostojno proslavilo 30-letnico ustanovitve KPJ

Bled, 24. aprila.

Za proslavitev 30-letnice ustanovitve KPJ so terenske partijske celice gozdnega gospodarstva Bled organizirale med delavci in nameščenci v nedeljo 24. aprila 1949 prostovoljno delo. Rano v jutro, ko so se razpršile prve megle in je sonce prisijalo v krošnje dreves, so po gozdovih zapele žage in sekire svojo pesem in rušile smreke, ki naj dajo nove kubike za izvrševanje gozdarskega plana, nove kubike za izvoz in za izgradnjo naše težke industrije.

Tudi v Avtoparku je bilo ob 5. uri zjutraj vse živo in šoferji gozdarskega avto-podjetja so pripravili svoje težke kamione, da se v čast praznika Komunistične partije pospno tudi ta dan na hrbet Pokljuke in izvozijo nove in nove količine lesa.

Člani Partije z ostalimi delavci ne-partijski pa so se pričeli kosati v preseganju norm pri poseku, v številu naloženih kamionov in kubikih razžagane celuloze za izvoz. Ves dan je potekal v znamenju prostovoljnega dela in tekmovalstva med seboj. Seveda uspehi niso izostali in 165 prostovoljnih delavcev je vsekakor zgovoren dokaz, da je naša slavna Partija med delavstvom priljubljena in da se na njen poziv vsakdo radevolje odzove.

Ne smemo pa tudi pozabiti omeniti naše najboljše, to je revirno vodstvo v Kranjski dolini (Pokljuka) in revirno vodstvo na Rovtarici (Jelovica), ki sta s svojimi člani Partije organizirali tudi največji odziv. Odziv delavstva na teh dveh področjih je bil skoro stoo odstotni,

kar jasno dokazuje pravo povezanost tamošnjih partijcev z delavstvom, ki je še izven Partije.

V splošnem pa je delalo: 57 sekačev, 7 voznikov, 40 nakladalcev na kamione (s šoferji), 52 na manipulaciji (razžaganje celuloznega lesa in priprava ram) in 9 žičničarjev.

Borut.

NA OSMO OBLETNICO OF JE DELOVNI KOLEKTIV JESENIŠKE KURILNICE (JDŽ) OTVORIL SINDIKALNO DVORANO IN PRIGLASIL NOVE UDARNIKE

Jesenice, 27. aprila.

V kratkem času dveh mesecev je delovni kolektiv kurilnice (JDŽ) s prostovoljnim delom zgradil in lepo uredil sindikalno dvorano, ki jim bo služila za politično in kulturno izživiljanje. Na otvoritveni slovesnosti so imeli tudi proslavo osme obletnice Osvobodilne fronte ter proglasili 19 najboljših delavcev za udarnike, ki so jim izročili nagrade. Nekaj tovarišev pa je bilo pohvaljenih za uspešno delo v izvrševanju planskih nalog v prvem četrtletju tega leta.

Med udarniki sta Pavlič Janez in Božič Stanko že šestič proglašena za udarnika, strojevodja Kosem pa drugič.

Proslave se je udeležilo veliko število članov sindikalne podružnice, dalje zastopniki Okrajnega sveta sindikatov, republiškega odbora železničarjev in glavne direktcije za eksploatacijo železnice iz Ljubljane.

Razprava proti Čelesniku in Zupanu je pokazala vso moralno pokvarjenost in izdajstvo nekaterih predvojnih „delavskih voditeljev“ na Jesenicah

V soboto 23. aprila 1949 sta se morala pred senatom okrožnega sodišča iz Ljubljane zagovarjati Čelesnik Ivan in Zupan Valentin, oba žerjavovodja v martinarni jeseniške železarnice. Ker je vladalo na Jesenicah, zlasti pa med delavstvom železarnice izredno zanimanje za to razpravo, je okrožno sodišče v Ljubljani odločilo, da se razprava vrši na Jesenicah, da bi bilo tako omogočeno čim širšemu krogu delavstva osebno prisostvovati razpravi. Prebivalstvo, ki je do kraja napolnilo veliko dvorano Titovega doma, kjer se je razprava vršila, je z največjo napetostjo in zanimanjem sledilo poteku razprave.

Ko sta oba obtoženca na poziv predsednika sodnega senata sedla na zatožno klop, je javni tožilec prebral obtožnico, v kateri je navajal:

1. Čelesnik Ivan je od leta 1934. do 1941. izrabljaj položaj sindikalnega funkcionarja s tem, da je širil fašistične ideje; v svojstvu obratnega zaupnika in predsednika Saveza metalških radnikov Jugoslavije na Jesenicah je leta 1935. izdal bivši jugoslovanski policiji znane borbe za delavske pravice Perka, Pibernika, Mlakarja, Stražišarja, Ravnika, Talarja in druge, ki so bili nato aretirani; po vrnitvi iz Nemčije septembra 1937, kamor ga je poslala nacistična uprava bivše Kranjske industrijske družbe, je na predavanjih in člankih hvalil nacistični red v Nemčiji ter tako ustvarjal pogoje za delovanje nemške pete kolone.

2. Čelesnik Ivan in Zupan Valentin sta v jeseni leta 1948. kot člana tarifne komisije martinarne v jeseniški železarni zavestno napačno tolmačila novo uredbo o plačah delavcev ter prikazovala uredbo kot nesprejemljivo. Posledica tega je bil neupravičen odpor delavstva in zmanjšanje storilnosti dela. Čelesnik je izjavljal, da ga uredba nič ne briga in da ob nedeljah ne bo hodil na delo. Na obratnem sestanku martinarne je izjavil, da ta uredba ni v duhu

Čelesnik Ivan se je tudi pred sodiščem pokazal kot zakrknjen demagog in zvesti hlapec naših sovražnikov

Čelesnikovo izdajalsko delovanje pred vojno

V začetku svojega zagovora Čelesnik priznava, da sta bili v predvojnem socialističnem taboru na Jesenicah dve struji, takojmenovani „desna“ in „leva“. Obtoženec imenuje desno strujo „zmerne socialiste“, levo „ekstremne komuniste“. Po obtoženčevem mnenju je bilo levih „22 plačancev“.

Predsednik: Kdo je bil vodja levih?

Obtoženec: Pibernik, Perko, Mlakar, Stražišar, Federle itd.

Preds.: Kateri struji ste pripadali Vi?

Obt.: Sem prišel iz leve na desno.

Preds.: Ali je takratna jugoslovanska policija vedela, da so na eni strani levi, na drugi pa desni? Kako je zvedela za to?

Obt.: Jugoslovanska oblast tega sploh ni vedela. Priznam, da sem policijskemu komisariatu na Jesenicah signaliziral, da so Pibernik in njegovi ekstremni komunisti. To sem storil samostojno brez tujega vpliva in priznavam, da to ni bilo pravilno z moje strani.

Preds.: Leta 1934. ste na nekem sestanku grozili, da bo 7 članov izginilo, če ne drugače pa s policijo?

Obt.: Priznavam, da sem takrat rekel, da bo 7 članov izginilo s silo in da sem pri zaslišanju izjavil, da je bila policija na sestanku navzoča.

Preds.: Kdo so bili teh 7 članov? Kdaj so bili aretirani?

Obt.: Se ne spominjam, kdaj so bili Perko in ostali aretirani.

Javni tožilec: Kakšen namen vas je vodil pri izdaji lepaka, kjer ste imenovali Pibernika in ostale „22 plačancev“?

Obt.: Pibernik je izdajal. On je bil komunist, jaz pa socialist.

V nadaljnjem zaslišanju se obtoženec skuša zagovarjati, da je bilo njegovo predvojno delovanje samo gospodarstvenega značaja in da je bil tudi na poli-

marksizma in da bodo delavci z njo pri krajsani. Zupan pa je govoril, da bo z novo uredbo sleherni delavec izgubil na plači ter namenoma tolmačil samo tisti del uredbe, ki prinaša nekaterim delavcem znižanje plače.

V obrazložitvi obtožnice je javni tožilec med drugim dejal:

Čelesnik Ivan je bil v bivši Jugoslaviji eden izmed voditeljev sindikalnega gibanja na Jesenicah. Leta 1926. je postal obratni zaupnik martinarne, leta 1934. pa izvoljen za predsednika bivše SMRJ in je vodil odkrito politiko proti interesom delavstva. Razbijal je težnjo po enotnosti, napadal napredne delavce in na sindikalne volitve pripeljal policijo.

Leta 1937. se je Čelesnik udeležil ekskurzije po tovarnah Hitlerjeve Nemčije, prav tako Zupan, ki je bil takrat predsednik Narodne strokovne zveze na Jesenicah. Po povratku iz Nemčije, je Čelesnik priredil javna predavanja in hvalil življenje delavcev v Nemčiji, hvalil nacistični red tudi po časopisu, zlasti pa v „Tovarniškem vestniku“, ki ga je izdajala nacistična uprava bivše KID.

V letih 1935/36, ko so jeseniški delavci vodili stavke, sta obtoženca na javnih shodih organizirala stavkokaze.

Obtoženi Čelesnik niti med okupacijo, niti po osvoboditvi ni prenehal s svojim škodljivim delovanjem. V Dachau-u se je povezal z vojnimi zločincem Diehlom in drugimi, ki so ga vzeli v zaščito. Ko se je po osvoboditvi vrnil na Jesenice, se je zopet vrnil v sindikalno vodstvo martinarne in tam ustvarjal nezaupanje do našega vodstva.

Obtoženi Zupan je v bivši Jugoslaviji kot predsednik NSZ podpiral Čelesnikovo skupino, oba obtoženca pa sta z vsem svojim delovanjem nasprotovala delavskim interesom.

Po prečitani in obrazložiti obtožnice je predsednik sodnega senata odredil zaslišanje obtožencev. Prvi je bil zaslišan Čelesnik Ivan.

cijo pozvan le zaradi gospodarskih vprašanj. (Smeh v dvorani).

Preds.: Ko ste se leta 1937. vrnili iz ekskurzije v Nemčiji, ste pisali članke in hvalili nacistični red?

Ker obtoženec to zanika, mu predsednik senata predoči „Tovarniški vestnik“ štev. 130/131, kjer je bil objavljen obtoženčev članek, v katerem pravi med drugim: „Zahvaljujem se Kranjski industrijski družbi, da me je poslala na ekskurzijo v Nemčijo.“

Preds.: Zakaj so vas poslali v Nemčijo?

Obt.: Uprava KID nas je poslala v Nemčijo zato, da nas kupi, oziroma naredi za mojstre, da ustvarimo v organizacijah razkol.

Preds.: Kdo je bil takrat lastnik tovarne KID?

Obt.: Westen.

Preds.: Kdo je bil Westen?

Obt.: Bil je Nemec.

Preds.: Bil je nacist. Zakaj ni Westen poslal v Nemčijo take ljudi, ki niso uživali njegovega zaupanja?

Obt.: (ponovi). Hoteli so nas kupiti in napraviti za mojstre.

Preds.: Kako ste razlagali „nemški red“, ko ste se vrnili v Jugoslavijo?

Obt.: Na sestankih sem pripovedoval o vtisih iz Nemčije.

Preds.: Zakaj so vas delavci pri tej priliki zmerjali z izdajalcem?

Obt.: Delavci so le govorili, naj raje povem kako je v Rusiji.

Javni tožilec: Ste pisali članke v „Tovarniški vestnik“, ko ste se vrnili iz Nemčije?

Obt.: Članke je objavil Kuhar kot urednik tega lista, na kar sem pristal.

Javni tož.: Kdo vas je vodil po nemških tovarnah?

Obt.: (se dela nevednega). Z nami so bili nemški instruktorji.

Javni tož.: Vam so SS-ovci razkazovali svoje tovarne!

Obt.: (klone). Priznam. Bili so SS-ovci.

Smrt lastnega brata med okupacijo Čelesnika ni ganila

Javni tož.: Ko ste bili med vojno v Dachau-u je vaša žena dachavski komandi napisala pismo, da ste zvest pristajač Hitlerja in se je pri tem sklicevala na vaše članke v „Tovarniškem vestniku“. Pismo je končala s pozdravom: „Heil Hitler!“ Kaj pravite na to?

Obt.: (ironično). Tako je pač poštenje moje žene.

Javni tož.: Iz Dachau-a ste pisali tole pismo, kjer pravite, da v taborišču ni tako hudo, da imate na razpolago muziko, fudbal in celo kurbe, da živite v družbi samo izbranih ljudi in da ste se zredili od 46 na 86 kil itd.

Ker obtoženec tega ne zanika, javni tožilec nadaljuje: Vi ste bili v družbi vojnega zločinca Diehla, postali ste „kapo“ v službi Gestapa! Ko vam je lastni brat umiral na vaših rokah v taborišču, ste pisali, naj vam žena ne pošilja paketov, ker ste založeni s hrano do jeseni. Postali ste izdajalec! Izdajalec našega ljudstva ste bili v stari Jugoslaviji, ste bili med okupacijo v Dachau-u in ste še danes!

PO OSVOBODITVI ČELESINK NADALJUJE Z RAZDIRALNIM DELOM KOT IZDAJALEC

Nato je predsednik sodnega senata prešel k zaslišanju obtoženca o njegovem pretiljudskem delovanju po osvoboditvi. Na predsednikovo vprašanje, kako je jeseni leta 1948. tolmačil novo uredbo o plačah delavcev, se obtoženec izmika direktnemu odgovoru in skuša zvaliti krivdo na celoten sindikalni odbor martinarne, češ, da je uredbo tolmačil v smislu sklepa tega odbora.

Preds.: Kako je uredbo tolmačil soobtoženi Zupan?

Obt.: Zupan je trdil, da kategorizacija ni pravilna. Pri tem pa je tolmačil le tisti del uredbe, ki nekaterim predpisuje znižanje plač, ne pa oni del, kjer uredba predpisuje povišanje.

Preds.: Kakšen predlog ste dali vi kot „star delavski voditelj“?

Obt.: Predlagal sem, da naj v slučaju, če bi uredba ostala v veljavi, odstopi celoten sindikalni odbor. (Končno prizna): Želel sem anarhijo!

Preds.: Razbijali ste delavsko enotnost, zato ste prav tak izdajalec kot leta 1936/37! Zakaj ste to delali?

Obt.: Zaradi sebe. (Smeh v dvorani).

Preds.: Pozabili ste, da je zdaj nova Jugoslavija!

V nadaljevanju zaslišanja obtoženi Čelesnik še prizna, da je pozival delav-

stvo na neplačevanje sindikalne članarine, da je hvalil družbeni red v stari Jugoslaviji, kjer da je dobival večji kos kruha kot danes.

Preds.: Ste dobili v novi Jugoslaviji vse pripadajoče živilske in druge karte?

Obt.: Da.

Preds.: Zakaj ste potem tako govorili?

Obt.: Priznam, da moje delo ni bilo pravilno.

Preds.: Kaj ste delali?

Obt.: Ustvarjal sem nezadovoljstvo.

Preds.: Proti komu?

Obt.: Proti nam vsem.

Preds.: Ne! Ustvarjali ste nezadovoljstvo proti ljudski oblasti!

Na vprašanje javnega tožilca, če je preštudiral uredbo o novih plačah delavcev obtoženec to zanika.

Javni tož.: Zakaj ste potem pozivali sindikalni odbor, da odstopi?

Zato, ker ste dobili ugodna tla, da bi organizirali upor! Do danes se uredba o plačah še ni popravila, ker je pravična, nasprotno pa vam je članstvo sindikata odvzelo častno funkcijo. Vi ste saboter! Kako je tolmačil uredbo soobtoženi Zupan?

Obt.: Zupan je tolmačil samo tisti del uredbe, kjer je šlo za znižanje plač, ne pa drugi del, ki predpisuje zvišanje.

Jav. tož.: Kdo je bil iniciator tega?

Obt.: (molči).

Ob 13. uri je bila razprava prekinjena in se je nadaljevala ob 15. uri popoldne z zasliševanjem obtoženega Čelesnika.

Preds.: Ste kdaj izjavili, da ste imeli v stari Jugoslaviji kosček kruha zasiguran?

Obt.: Da v ožji družbi, sodelavcem v obratu. Priznam, da sem s tem vzbujal nezadovoljstvo proti današnji družbeni ureditvi.

Preds.: Kako ste še tolmačili uredbo?

Obt.: Na sestanku sem izjavil, da to ni socializem, ampak fašizem.

Javni tož.: Kdo je povzročil, da ste tako govorili?

Obt.: (molči).

Javni tož.: (bere) „V Jugoslaviji je 2 milijona ljudi bosih in nagih...“ Ste napisali vi to?

Obt.: (pristopi k mizi in prizna). Da.

Javni tož.: Veste, kdo še tako piše? Izdajniško glasilo „Matjažev glas“

Obt.: (Zadeti). Mogoče.

Ker obtoženec na ponovno vprašanje noče odgovoriti, zakaj je pisal navedene laži, mu javni tožilec pove v obraz: „Zato, ker ste izdajalec, ker ste peta kolona!“

Obtoženec končno prizna, da se je res prodal peti koloni, ker ni poznal marksizma-leninizma.

Kljub temu, da obtoženi Zupan zanika krivdo, mu je sodišče dokazalo sabotažno sodelovanje v železarni

Obtoženi Zupan Valentin pred sodiščem zanika krivdo. Prizna pa, da je na seji tarifne komisije sindikalnega odbora martinarne prečital uredbo o plačah, en mesec prej pa na deski „pojasnil“ vprašanja v zvezi s to uredbo. Dalje prizna, da je pripravil prepis uredbe in jo „tolmačil“ na seji tarifne komisije. Prizna tudi, da je padel predlog soobtoženega Čelesnika, da naj vsi sindikalni funkcionarji odstopijo in da se delavcem odtrgujejo plače.

Predsednik obtoženemu Zupanu: Kako ste tolmačili uredbo?

Obt. Zupan se zagovarja in skuša zmanjšati svojo krivdo tako, da je uredbo tolmačil po navodilih sindikalnega pododbora in svojih nadrejenih s strani uprave podjetja.

Preds.: Povejte, kako ste tolmačili?

Obt. Zupan: Da je razlika med posameznimi grupacijami prevelika.

Preds.: Soobtoženi Čelesnik je izpovedal, da ste tolmačili le oni del uredbe, ki predpisuje znižanje. Preiskava je ugotovila, da ste uredbo namenoma napačno tolmačili, da bi med delavstvom vzbujali nezaupanje.

V nadaljevanju zaslišanja obtoženi Zupan zanika, da bi po vrnitvi iz ekskurzije v Nemčiji, kjer so ogledovali tovarne pod vodstvom SS-ovcev, imel kako predavanje, pač pa prizna, da je napravil poročilo za upravo KID.

Javni tož.: Kdaj ste potovali v Nemčijo?

Obt. Zupan: Leta 1937.

Javni tož.: Komu ste dali poročilo o vtisih s tega potovanja?

Obt. Zupan: Poročilo sem izročil zaupniku KID Bernhardu in ga priobčil v časopisu „Delo“.

Javni tož.: Kaj ste navajali v tem poročilu?

Obt. Zupan prizna, da je v tem poročilu navajal, da bi bilo dobro, če bi bilo pri nas (v stari Jugoslaviji) tako kot v Nemčiji.

Javni tožilec predoči obtožencu njegov dopis, ki ga je Bernhard poslal lastniku tovarne in gestapovcu Westnu v Celje.

Javni tož.: Ste imeli predavanje o potovanju po Nemčiji?

Obt. Zupan: Predavanje je bilo samo najavljeno pod naslovom „V izobrazbo delavcev“, nisem pa tega predavanja imel, niti ni bilo objavljeno v časopisu „Delo“.

(Nadaljevanje na četrti strani)

**NAJ ŽIVI CENTRALNI KOMITE
KOMUNISTIČNE PARTIJE
JUGOSLAVIJE**

Razprava proti Čelesniku Ivanu in Zupanu Valentinu na Jesenicah

(Nadaljevanje s tretje strani)
**ZASLIŠANE PRIČE SO OB SOOČENJU
 Z OBTOŽENCIMA V CELOTI
 POTRDILE OBTOŽBO**

Priča Pogačnik Nande je pred sodiščem izpovedal, da je obtoženi Čelesnik komunistom v stari Jugoslaviji večkrat grozil in da „jim bo že pokazal“. Grozil je celo lastnemu bratu, ki je bil levi socialist. V času štrajka leta 1935/36 je obtoženec predlagal pomirjenje. Ob ženčevim grožnjam so navadno sledile aretacije komunistov.

Tudi priča Mlakar Janez je med drugim izpovedal, da je obtoženi Čelesnik komunistom v Stari Jugoslaviji grozil na javnih sestankih s silo ali policijo. Priča ima vse to zapisano, zato lahko potrdi, da je Ravniki obtožencu pred vojno očital, da je izdajalec. Vse, kar je obtoženec leta 1937. videl v Nemčiji, je obešal na veliki zvon. Priča Mlakar svoje pričevanje zaključuje z besedami: Vem tudi to, da če bi živeli junaki Gregorčič, Stražišar in drugi, bi bila obsodba nad Čelesnikom že zdavnaj izvršena. (Gromko ploskanje v dvorani).

Priča Pogačnik Nande na predsedniškovo vprašanje glede obtoženega Zupana izpove: Zupan je pred vojno hotel razbiti takojimenovani medstrokovni svet. Leta 1936 je imel opravka s stavkokazi in le zavedne žene so preprečile njegov namen.

Priča Mihelin Ivan je oba obdolženca označil kot podtalna razbijalca. Na stanek, kjer smo govorili o novi uredbi o plačah, so prišli ljudje že z revolucionirani, ker sta jih Zupan in Čelesnik že preje nahujskala. Po odstranitvi obdolžencev iz tovarne, smo v tovarni dosegli najvišji in zgodovinski rekord proizvodnje. Če bi se Čelesnik in Zupan še nahajala v martinarni, se to nikdar ne bi zgodilo.

Priča Šetinc Martin: Čelesnik je že pred vojno zgubil zaupanje delavcev, včlanjenih v SMRJ. Že leta 1932. me je zmerjal s komunistom. Zgleda, da ga vojna ni poboljšala. Hotel je zasukati kolo časa nazaj in vsi naši opomini so bili zaman.

Priča Knific Jože: Takoj po prvi svetovni vojni se je Čelesnik nekaj časa dobro držal in se boril pri Jeramu, potem pa se je obrnil na desno. Na nekem sestanku je kričal: „Vi komunisti pa kar tiho! Tam so vrata itd.“

Priča Tufekčič Aleksander: Obtoženi Zupan je po prihodu iz Nemčije leta 1937. imel neko predavanje, katerega vsebine pa se danes ne spominjam več točno. Po izdaji uredbe o plačah pa je govoril delavcem, da bodo s to uredbo samo izgubili.

Priča Berce Franc izpove, da je svaril Čelesnika, naj ne razburja narod, nakar je Čelesnik odgovoril: „Pa bomo razpustili sindikat, če bo uredba obveljala.“ Za Zupana vem, da so govorili, da je vodil dvorezno politiko.

Priča Pintar Stanko: Čelesnik je govoril, da Partija ni zmožna voditi delavstvo in da vsak funkcionar, ki pride na Jesenice, delavcem samo odtrguje od ust.

Ker obtoženi Čelesnik priči stalno vpada v besedo, ga predsednik opozarja na dostojno vedenje.

Priča Pogačnik Franc: Oba obtoženca sta demagoško govorila o težavah, ki jih imamo in zavajale delavce proti novi uredbi o plačah, ki sta jo krivo tolmačila. Govorila sta, da bomo vsi izgubili, namesto da bo zginila uravnilovka. Zupan je pošiljal v tovarno na Javornik pošto brez vednosti sindikalne podružnice. Čelesnik pa je nekatere delavce v tovarni nahujskal, da so govorili, da martinariji ne bodo sprejeli uredbe, ker se je on (Čelesnik) postavil zanje. Prav tako je Čelesnik govoril, da zvezna vlada samo obljublja, ljudje pa hodijo goli in bos. Glede uredbe o plačah, je Čelesnik hujskal ljudi: „Boste videli, kaj bo petnajstega itd.“ Na vprašanje javnega tožilca priča še izpove, da sta obdolženca zavestno pripravljala kampanjo pred sestankom z Lorkovičem iz Beograda.

Kot zadnji je bil zaslišan priča Albrecht Lovro, ki je izpovedal, da so bili že pred vojno stalni spori s Čelesnikom, ki je stalno zabijal partije in jim nekoč

na zborovanju v kino Radio grozil s policijo. Čelesnik je govoril o dobrotah v Raichu in rekel, če kdo ne mara poslušati njega, naj posluša Moskvo. Leta 1935. je bil proti stavki, ki jo je organizirala Partija, ker je bil kopromisar s KID.

Na vprašanje predsednika sodnega senata, če ima kdo izmed navzočih poslušalcev v dvorani še kaj pripomniti pred zaključkom razprave, se je javil edino Božič Lojze iz železarne. Ko Božič pripoveduje, da je bil obtoženi Zu-

Iz zaključnega govora javnega tožilca

Današnja razprava je pokazala, da je bil pred vojno prvoobtoženi Čelesnik Ivan socialdemokrat, drugoobtoženi Zupan Valentin pa narodni socialist. Ali sta to dve različni stvari? Ne! Oba sta v vsem svojem delovanju pokazala istosmernost, da bi delavstvo uspravila in se pri tem sama kar najbolj okoristila. Čelesnik sicer vrže demagoga Jerama Jurija, ko pa stopi na njegovo mesto, nadaljuje Jeramovo delo. Kje je tu načelnost, zavest pravega borca za delavske pravice? Čelesnik v tej dobi izdaja policiji prvoboritelje delavstva Perka, Mlakarja, Stražišarja, Pibernika in druge in del takratne borbe med reakcionarnimi in naprednimi silami je bila tudi današnja razprava. Ko je na jeseniški občini zavlada JRZ, Čelesnik stoji ob strani in se pojavlja kot „razlagalec socializma“, medtem pa zvesto služi tovarnarju Westnu, lastniku KID. Prav tako je bil Zupan najtesneje povezan z reakcionarno JNS, ki je bila zaščitnica KID. Vojni zločinec ban Natlačen je navidez vodstvu tovarne zlomil hrbet, istočasno pa ustanovil policijski komisarjat, ki je bil stekel pes za delavce, saj je policija postala pravi žandar za interese tovarne. Tudi JNS, katere član je bil Zupan, se je najtesneje povezala s KID, ki je ustanovila glasilo „Tovarniški vestnik“, ki je pisal v duhu petokolonskega „Kulturbunda“, širil ideje nacionalsocializma in razbijal enotnost delavstva.

V vsej tej dobi je značilna vloga obeh obdolžencev, ki sta se podredila vodstvu izdajalca Vrankarja. Čelesnik se je strinjal s politiko JNS in potegnil za seboj nekatere oportuniste. Njegovo izdajalsko delo je potrdil s še večjim grehom, ko je po nalogu uprave KID potoval v Nemčijo. Isti greh ima na vesti Zupan Tine. Po vrnitvi iz Nemčije je Čelesnik sodeloval v „Tovarniškem vestniku“, Zupan pa je obljubil pomoč. Vse to dokazuje, da oportunistem in sektaštvu nujno vodita v izdajstvo. Čelesnik je izdajal prvoborce Pibernika, Perka in druge in priča Pogačnik Nande je potrdil, da so Čelesnikovim grožnjam sledile aretacije. Čelesnik je v tej dobi izdal plakat s pozivom „Smrt komunistom“ in priznava, da je delal pri tem samostojno. Prosim tovariše sodnike, da upoštevajo okoliščine pred in po izdaji. Čelesnik prizna tudi, da je grozil, da bo 7 članov izginilo, priča Mlakar pa je potrdil, da je Čelesnik grozil s policijo. Ali obstoja še kak dvom o izdaji?

Ni slučajno, da je uprava KID med drugimi tudi oba obtoženca poslala na ekskurzijo v Nemčijo. Poslala ju je, da bi spoznala nacistični red in Čelesnik je ustregel, delno tudi Zupan, zahtevi uprave KID. Prirejal je predavanja, katerih vsebino je objavljala „Tovarniški vestnik“. Ni važno pri tem, če Čelesnik člankov ni pisal izrecno za „Tovarniški vestnik“, ker priznava, da je dovolil objavo svojih predavanj. In to v dobi nacifašizma ob ustanavljanju pete kolone!

Po osvoboditvi sta se obtoženca izkazala kot izrazita saboterja. Čelesnik je izjavljal, da ga nova uredba o plačah nič ne briga, da ne bo delal ob nedeljah in hujskal delavce, naj izvedejo organizirano sabotažo. To je dokazano po njegovem priznanju in po pričah. Govoril je, da je v Jugoslaviji 2 milijona ljudi bosih in golih, da pri nas vlada fašizem in da je bilo bolje v stari Jugoslaviji. Zupanovo sabotersko delovanje pa je objasnili priča Mihelin, ki je označil Zupana za podtalnega rovarja, ki je skupaj s Čelesnikom povzročil, da so prišli delavci na obratni sestanek že nahujs-

pan vedno zaveden Slovenec, ki da je ob prihodu okupatorja leta 1941. rešil blagajno NSZ s približno 80 do 100 tisoč dinarji, predsednik priči pojasni, da je sodišču vse to že znano iz zaslišanja samega obtoženca.

Predsednik senata nato prečita še dolgo vrsto zapisnikov v preiskavi zaslišanij priči odnosno k dokaznemu gradivu priloženih spisov, nakar sklene dokazni postopek in poda besedo javnemu tožilcu, ki je med drugim izvajal:

Po govoru javnega tožilca, ki ga je ljudstvo v dvorani sprejelo z dolgotrajnim ploskanjem, je govoril še branitelj obeh obdolžencev, ki je skušal zmanjšati krivdo obtožencev o njihovem izdajalskem delovanju in se pri tem med drugim skliceval, da sta obtoženca družinska očeta, ki do zdaj še nista bila kaznovana. Govorila sta tudi obtoženca, pri čemer pa se je zlasti Čelesnik znova pokazal kot star demagog. Predsednik senata ga je zato moral trikrat opozoriti, naj se v svoji obrambi drži obtožnice. Zupan pa se je ob zaključku branil, da stoji pred sodiščem le kot sindikalni funkcionar in prosi sodišče za oprostitev.

Po govoru obtožencev se je sodišče podalo na posvetovanje. Kljub temu, da je bila ura že preko polnoči, je ljudstvo v nabito polni dvorani vztrajalo na svojih mestih in nestrpno pričakovalo izida sodbe. Ko se je sodni senat okrog ene ure ponoči vrnil v razpravno dvorano, ga je ljudstvo sprejelo z navdušenim ploskanjem ter v globoki tišini stoji poslušalo sodbo.

Sodišče je oba obtoženca spoznalo za kriva in sicer Čelesnika Ivana kaznivih dejanj zoper ljudstvo in državo ter gospodarske sabotaže, Zupana Valentina pa gospodarske sabotaže in izreklo sodbo v imenu ljudstva:

1. Čelesnik Ivan je bil obsojen na pet let in šest mesecev odvzema prostosti s prisilnim delom in izgubo državljskih pravic za dobo dveh let, izgubo volivne pravice in prepoved javnega nastopanja ter nošenja odlikovanj.

2. Zupan Valentin je bil obsojen na dve leti odvzema prostosti s prisilnim delom in izgubo državljskih pravic za dobo enega leta.

Obema obtožencema se všteje v kazni preiskovalni zapor od 14. decembra 1948. Sodišče je pri odmeri kazni upoštevalo vse olajševalne okoliščine ter obsojenca opozorilo, da imata možnost pritožbe na Vrhovno sodišče v Ljubljani. Obtoženca sta po objavi sodbe izjavila, da se bosta pritožila, pritožbo pa je prijavil tudi javni tožilec zaradi prenizke odmere kazni.

Pomen in važnost predvojaške vzgoje

V preteklem letu 1948. je zvezna vlada izdala uredbo o obvezni vojaški vzgoji, ki jo je naša mladina sprejela z največjim navdušenjem, saj se zaveda, da je to nov in velik doprinos za jačanje obrambne moči naše domovine. Poleg tega je predvojaška vzgoja zelo važen korak v prisvajanju vseh mogočih fizikalnih panog.

Od izida uredbe o predvojaški vzgoji do danes sta bili v jeseniškem okraju dve tekmovanji za podelitev prehodnih zastavic najboljšim centrom okraja. Ogromna večina mladincev je razumela važnost predvojaške vzgoje ter se odzvala rednim vajam, na katerih so spoznavali slavno zgodovinsko pot naše armade in se seznanjali z njenimi današnjimi nalogami. Mladinci se zavedajo, da bodo z rednim posejanjem predvojaške vzgoje ob vstopu v JA hitreje in bolje obvladali vojaške dolžnosti. Toda

NAJBOLJŠI PROSTOVOLJNI DELAVCI SO DOBILI NOVA STANOVANJA

Omogočiti delavcem podjetij, da se primerno nastanijo in živijo človeka dostojno življenje, je ena glavnih nalog vsake uprave podjetja in naloga naše ljudske oblasti.

Tudi uprava Železarne Jesenice in sindikalna podružnica se je lotila tega važnega vprašanja pri nas. Toda pomanjkanje delovne sile zelo ovira, da bi hitro in učinkovito rešili ta pereči problem. Podjetje Gradiš ima toliko gradenj, delavcev pa zelo malo, da ni moč s to razpoložljivo delovno silo zgraditi toliko stanovanjskih objektov, da bi ustrezalo potrebam.

Zato je uprava železarne in uprava sindikalne podružnice pristopila h graditvi stanovanj na prostovoljni bazi. V ta namen je bila v jeseni leta 1948. izdana okrožnica (lepak), v kateri se je vse delavstvo pozvalo na čim večjo udeležbo pri prostovoljnem delu na stanovanjskih objektih. Obenem se je uprava podjetja in sindikalna podružnica obvezala, da bo podelila stanovanja tistim, ki bodo imeli največ udarniških ur.

Kakor vedno, so se tudi takrat oglasili gotovi ljudje, ki jim prija stanovanjska stiska, da lažje udrihajo čez našo ljudsko oblast. Prišepetavali so delavcem — stanovanjskim interesentom: „Nikar ne hodite na prostovoljne akcije. Vi boste zgradili stanovanja, nato pa jih bodo zasedli „gospodje“, vi pa boste ostali brez njih“ itd. Res je bilo dosti takih, ki so nasledili tem parolam. Toda 10 delavcev se je odzvalo pozivu za prostovoljno delo. Razumeli so, kako si je treba pomagati, da bi rešili stanovanjsko stisko. Med prvimi so bili Lazar Jože iz Javornika I., Petelin Anton iz Javornika III in Vidmar Jože iz Javornika II. Njim so sledili Čufer Martin, Balant Jože, Bernik Janez, Klemenčič Filip, Škrinjar Leopold, Kelih Pavel, Štros Jakob in Šubic Anton.

Kljub temu, da stanovanjski bloki na Borovljah še niso popolnoma gotovi, so štirje že dobili odločbo in se bodo vselili čim bo V. stanovanjski blok gotov. To so: Lazar s 620 udarniški urami, Petelin s 476 urami, Vidmar s 433 urami in Bernik s 378 urami. Tov. Lazar Jože, ki ima največ udarniških ur, si je izbral stanovanje sam, za njim pa prav tako tudi ostali prostovoljci.

Tako se bo pri nas reševalo stanovanjsko vprašanje tudi v bodoče. Vsi tisti, ki so nasledili prišepetavanju naših nasprotnikov, bodo uvideli, da so napravili veliko napako in da so oškodovali le sebe. Tisti pa, ki se že udeležujejo pri graditvi stanovanj s prostovoljnim delom, bodo prav kmalu dobili udobna stanovanja. V prostovoljnem delu pa leži tudi že jamstvo, da bodo stanovanja vedno čista in urejena, kajti prostovoljci so vanja vložili svoj lasten znoj in trud.

Ta članek naj bi bil obenem poziv na vse, ki jih tlači stanovanjska stiska, da se udeležijo tekmovanja in si z udarniškim delom pribore lepo in udobno stanovanje.

nekateri mladinci, predvsem iz nastavnega centra v Radovljici, še niso spoznali važnosti in pomena predvojaške vzgoje, ki se je kaj radi izmikajo. Med take nezavedne spada vsekakor Novak Franc, ki je v vsem času do letošnjega prvega maja samo enkrat prisostvoval predvojaški vzgoji. V Radovljici pa je še nekaj mladincev z manjšimi ali večjimi izostanki in nepravilnimi pojmovanji o predvojaški vzgoji, kar pa bo treba nujno odpraviti.

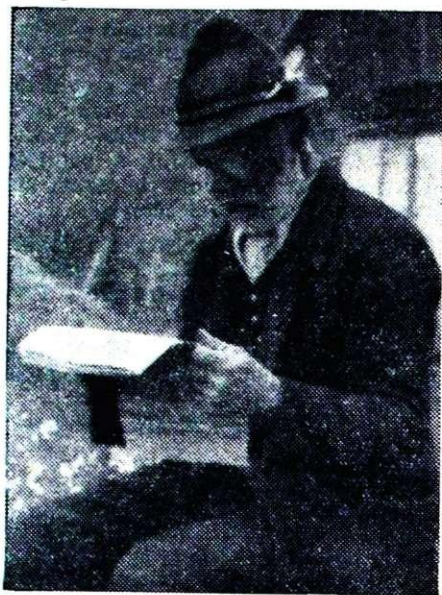
Po enomesečnem tekmovanju je bil 1. maja 1949 zbor vseh centrov na Jesenicah. Prehodno zastavico delavskih centrov je prejela mladina železarne Jesenice, ki je prejela kot nagrado radio-aparat. Prehodno zastavico vaških centrov si je priborila mladina iz Podnarta, šolsko in gimnazijsko zastavico pa je prejela mladina 4. razreda jeseniške gimnazije. Obvezniki predvojaške vzgoje je na dan 1. maja pozdravil v imenu Okrajnega komiteja KPS Jenstrle Albin, v imenu vojnega odseka pa kapetan Komadin Stipe, ki je čestital nagrajenim in najboljšim centrom kakor tudi posameznim komandirjem in nastavnim predvojaške vzgoje. Pohvalo je mladincem izrekel tudi zastopnik OK LMS Rozman Janko.

Naši kmetje v borbi za socialistično preobrazbo vasi

ZADRUGA „PARTIZANSKEGA OČKA ŠTEFANA“ V JESENIŠKIH ROVTIH JE PRIČELA Z DELOM

Jesenški rovt, 3. maja.

V obdelovalni zadrugi v Jeseniških rovtih izdelujejo sedaj podrobni delovni in proizvodni plan. Zadruga ima do sedaj 16 članov. V zadnjem času se je pri-

Partizanski očka Štefan z Jeseniškega rovtja

družila Smolejevem, Kolarjevem in Staretovim še družina Klinarja Jožeta.

Zadružniki se zavedajo, da je v obdelovalni zadrugi potreben tudi dober strokovni kader. Zato bodo poslali tov. Stareta Antona v živinorejski tečaj v Poljce.

Zadruga je v zadnjem času dobila tudi nakaznice za nakup krav, ki jih je izdala uprava za odkup OLO Jesenice. Neki tovariš se je zato odpeljal v Bohinj, da bi nakupil odkazano živino, a je bila ta živina siaba in bi bila samo v breme zadrugi. Zato naj v bodoče uprava za odkup bolj pazi, kakšno živino odkupuje za socialistični sektor na vasi.

IZ OBDELOVALNE ZADRUGE V STARI FUŽINI

Stara Fužina, 30. aprila.

V kmetijsko-obdelovalni zadrugi v Stari Fužini so izpolnili setveni plan, razen krompirja. Semenski krompir so sicer dobili nakazan, da ga dvignejo v „Semenarni“ v Ljubljani, a ga niso dobili, ker ni „Semenarna“ prejela razdelilnika iz poverjeništvu za kmetijstvo OLO-a Jesenice. Težave pri odkupu semenskega krompirja pa so tudi v tem, ker obdelovalne zadruge še nimajo odprtih tekočih računov pri Narodni banki. Zato bi bilo najbolje, da bi celotno količino nakazanega semenskega krompirja odkupila OZKZ in ga potem razdelila posameznim obdelovalnim zadrugam in ekonomijam. Z dobavo semenskega krompirja bo treba pohiteti, da ne bo prepozno.

Setveno površino so posejali s krm-skimi rastlinami, s peso, korenjem, koruzo, ječmenom in ovsom. Žitaric so posejali le malo, kar odgovarja živinorejskemu značaju zadruge, ki bo imela do 20. julija letos 26 goved (od teh 20 mol-znih krav). Prav tako bodo še letos vzredili 25–35 ovac. V začetku je imela zadruga samo enega konja. Sedaj pa imajo dva, kupiti pa nameravajo še enega ali pa dva, če bodo imeli dovolj delovne sile. Konje bodo rabili za prevoz lesa.

Zadruzi primanjkuje moške delovne sile. To vpliva na nekatere, ki so sedaj še izven zadruge, da se ne pridružijo. Mnenja so, da bi morali delati več kot sedaj na svojem posestvu. Seveda so take misli odveč. Kjer je več delovne sile, tam se delo lažje in smotrnejše razdeli in se tako doseže z manjšimi delovnimi napori večji učinek in večja proizvodnja. Poleg tega pa bi se zvišala vrednost delovnega dne, kar bi bilo v korist vsakega posameznega zadrugnika. Zato naj tovariši, ki se mislijo zadrugi pridružiti, ne omahujejo in naj si ne de-

lajo preveč težkih misli, marveč naj se odločno pridružijo skupni borbi za druge za boljše življenje zadrugnikov in vsega delovnega ljudstva.

ZADRUŽNA EKONOMIJA V ZASIPU SE LEPO RAZVIJA

Zasip pri Bledu, 3. maja.

Zadružna ekonomija v Zasipu je nastala iz agrarne zemlje in iz zemljišč, ki so jo vanjo vložili posamezni posestniki. S svojim celotnim posestvom pa je vstopila v ekonomijo tov. Minca Zupanova.

Ekonomija ima 4 ha 74 a njiv, 34 ha 77 a travnikov in 4 ha pašnikov. Na ekonomiji redijo 5 goved, 3 svinje in enega konja. Med spomladansko setvijo so posejali 3 ha 30 a obdelovalne površine z žitaricami, povrtninami, krm-skimi rastlinami in industrijskimi rastlinami. Tako so posejali 60 a z ječmenom, 50 a z ovsom, 50 a s koruzo in 15 a s prosom. Od povrtnin so posejali 10 a zelja, 10 a solate, 8 a čebule in 2 a česnja. Krm-skih rastlin so posejali 40 arov in sicer 20 a črne detelje in 20 a lucerne. Med industrijskimi rastlinami pa so posejali 5 a s sončnim semenom.

Na področju živinoreje ima ekonomija v planu, da z nakupom nabavi toliko živine, da bo imela 3 konje, 45 goveje živine, 35 svinj, 100 ovac in 100 perut-njine.

RAZVESELJIVO JE, DA SO V RIB-NEM PRIČELI GRADITI DOMAČINI

Ribno 24. aprila.

Ta nedelja je bila dan dela na gradilišču našega zadrugnega doma. Zidovi so kar rasli pod rokami sedemnajstih kvalificiranih zidarjev. Poleg teh pa je delalo še 20 prostovoljnih delavcev. Vsi zidarji in ostali prostovoljni delavci so bili domačini, kar je zelo razveseljivo in kar je porok, da bo zadrugi dom pri nas kmalu zgrajen, če bomo delali še nadalje tako, kot smo danes.

Ta dan so zgradili zidarji s prostovoljnim delom 32 m³ zidu, ostali delavci pa smo pripravili in navozili 12 m³ peska.

Množični nedeljski pregled mora pregledati tudi vse posevke povrtnin. Dosedanja kontrahaža znaša le nekaj nad 10% celotne količine. Zato bo treba s kontrahažo in odkupom povrtnin pohiteti. Delovno ljudstvo ne bo več dopuščalo, da hranijo spekulante povrtnino za rejo svojih prašičev, ki jih potem koljejo na črno in prodajajo potem njihovo mast za izkoriščevalske cene.

Nedeljski množični pregled posejanih površin smatramo kot za dolžnost do vse delovne skupnosti našega okraja.

VSEM LASTNIKOM IN UPORABNI-KOM MOTORNIH VOZIL

Poverjeništvu za lokalni promet pri OLO Jesenice obvešča, da je zaključena redna registracija motornih vozil za leto 1949 komisija za preglede vozil pa vrši izredne preglede vsako soboto od 8. do 10. ure dopoldne pred poslopjem Okrajnega ljudskega odbora na Jesenicah. Prijavo pa je treba izvršiti tri dni pred pregledom.

Ker se dogaja, da posamezni lastniki motornih vozil prodajajo ali menjajo vozila brez vednosti in odobrenja poverjeništvu za lokalni promet, opozarjamo vse prizadete, da lastništvo takoj uredijo na pristojnem mestu, ker bodo sicer krivci kaznovani, vozila pa začasno odvzeta.

Ugotovilo se je tudi, da se s tovornimi avtomobili prevažajo potniki brez potrebnega dovoljenja Uprave NM pri OLO. Dovoljenje za prevoz potnikov s tovornimi avtomobili izdaja poverjeništvu za lokalni promet in to v res le nujnih primerih. Vsi nedovoljeni prevozi potnikov s tovornimi avtomobili bodo najstrožje kaznovani.

Boni za tekoča goriva in maziva se izdajajo samo od 1. do 15. v mesecu izključno v uradnih dneh, to je ob torkih in petkih od 8. do 12. ure dopoldne, za predstavnike MLO-jev in KLO-jev pa v sredo od 8. do 12. ure.

Poverjeništvu za lokalni promet pri OLO Jesenice.

Proslave praznikov delovnega ljudstva

PROSLAVA 8. OBLETNICE OF NA JESENICAH

Jesenice, 27. aprila.

Na predvečer 8. zgodovinske obletnice ustanovitve OF se je ob številni udeležbi prebivalstva vršila proslava na čast Osvobodilni fronti, ki je pred osmi-mi leti združila delovno ljudstvo in ga pod vodstvom Partije vodila v borbo proti okupatorju.

Po odigrani himni je govoril tov. Antonič o zgodovini OF. V svojem referatu je zlasti poudaril važnost ustanovitve OF za nacionalno in socialno osvobojevanje slovenskega delovnega ljudstva, ki skupaj z ostalimi bratskimi narodi naše države gradi socializem.

Po referatu je sledila kulturna akademija, na kateri so nastopili solisti, godba na pihala, pevski zbor „Kovinar“ in „Mladi kovinar“ jeseniškega SKUD-a, mladinski pevski zbor državne gimnazije in ženski pevski zbor AFŽ. Med solističnimi točkami je bila najboljša tov. Markizetijeva, ki je s pristnim občutjem in doživetjem odigrala dve klavirski skladbi. Tudi ostali solisti, kot pevka tov. Cegnarjeva, pianistka tov. Črnivčeva in recitatorja tov. Tomažič in Čebulj so z lepim in občutenim prednašanjem izpolnili pestrost programa.

PROSLAVA 30. LETNICE KPJ V RADOVLJICI

Radovljica, 24. aprila.

Radovljčani smo proslavili 30-letnico KPJ skupaj z vojsko. Spored smo pričeli z Internacionalo, ki jo je občinstvo, ki je do zadnjega kotička napolnilo dvorano, poslušalo stoje. Nato je govoril tov. podpolkovnik Kaležič o herojski zgodovini KPJ, ki je privedla naše narode pod genialnim Titovim vodstvom do svobode in z revolucionarno borbo ustvarila vse pogoje za zgraditev socializma v naši državi. Govor tov. podpolkovnika smo poslušali z velikim zanimanjem in navdušenjem. Herojska zgodovina naše Partije nas je še utrdila v prepričanju, da je pot, po kateri nas vodi naš CK KPJ s tov. Titom na čelu, pravilna in vsi smo obsodili klevetniško gonjo Kominformbiroja.

Po govoru tov. podpolkovnika Kaležiča so nastopili pionirji osnovne šole z zborni recitacijo „Prvomajska“. Pevski zbor Koroškega interneta je zapel tri pesmi. Zlasti lepo in občuteno so zapeli „Njav čez izaro“ in človeka je kar nehote zaneslo čez krivično mejo, kjer se koroško ljudstvo bori za svojo pravico in svobodo proti nenasitnemu imperizmu.

Vojaška godba je lepo izvedla Venček partizanskih pesmi in zaključila proslavo z Maršom jugoslovanskih proletarcev. Proslava je lepo uspela in je bila odraz naše ljubezni do Partije in tovariša Tita.

KOMUNISTI NA JESENICAH SO Z DELOM POČASTILI 30. LETNICO KPJ

Jesenice, 24. aprila.

V počastitev 30-letnice Komunistične Partije Jugoslavije so imeli komunisti z Jesenic prejšnjo nedeljo dopoldne, 24. aprila t. l. slavnostno zborovanje v okrašen dvorani Titovega doma. Dvorana je bila polno zasedena. Ko se je dvignil zastor so zbrani komunisti stoje odpeli „Internacionalo“, nato pa je sekretar Mestnega komiteja tov. Antonič Berti otvoril zborovanje in podal besedo članu Okrajnega politbiroja KPS tov. Jenstrlu Albinu, ki je v svojem govoru orisal herojsko in zmagovito pot Komunistične partije Jugoslavije od njene ustanovitve do danes. (Njegov govor smo priobčili v zadnji številki našega lista z dne 27. aprila t. l. V prvem odstavku tega članka smo pomotoma navedli kot govor-nika okrajnega sekretarja KPS tov. Voljča Ignaca, ki je bil tega dne nujno zadržan v Ljubljani pri svečanem pokopu narodnih herojev iz NOB. — (Op. ur.). Govor tov. Jenstrla so komunisti večkrat prekinili z navdušenim ploskanjem in skandiranjem „Tito — Partija“ dajali duška svojemu neomajnemu zaupanju Partiji in njenemu Centralnemu komiteju s tovarišem Titom na čelu. „Naj živi Tito“, „Naj živi Centralni komite KPJ“, „Naj živi mednarodna socialistična fronta“ in slično je odmevalo v dvorani.

Po slavnostnem govoru je tov. Antonič Berti predlagal zbranim komunistom, da bi prevzeli obveznost, da bo skozi vse leto 1949. 5 komunistov dnevno na razpolago za prostovoljno delo pri žganju opeke v Dvorski vasi. Komunisti so predlog navdušeno sprejeli. Ko je bilo zborovanje zaključeno so se komunisti pred Titovim domom formirali v povorke ter z zastavami na čelu odšli na prostovoljno delo. Nekateri pa so zasedli pripravljene kamione in dovažali pesek za posipanje pločnikov. Okrog 300 komunistov je ta dan opravilo nad 600 prostovoljnih delovnih ur. Delali so pri urejevanju mestnega parka, sejali zemljo na vrtu nove bolnišnice in pri gradnji avtogaraže, ter posipali cestišča. Prostovoljnega dela se niso udeležili le oni komunisti, ki so bili ta dan zaposleni pri svojem poklicnem ali drugem važnem opravilu.

PROSLAVE V OSTALIH KRAJIH JESENIŠKEGA OKRAJA

Radovljica 2. maja.

Prvi maj smo v Radovljici proslavili zelo slovesno. Na predvečer delavskega praznika smo priredili skupno z vojsko bakljado.

Na praznik sam pa je igrala vojska že na vse zgodaj budnico. Potem se je vršilo zborovanje, ki se ga je kljub slabemu vremenu udeležilo mnogo ljudi in vojske. Najboljši delavci so bili nagrajeni.

Mnogi Radovljčani so se udeležili tudi prvomajske parade v Ljubljani. Med njimi se je zlasti izkazal delovni kolektiv tekstilne tovarne, ki se je v celoti udeležil prvomajskih slavnosti v Ljubljani.

Kranjska gora 1. maja.

V soboto zvečer smo v Kranjski gori proslavili mednarodni delavski praznik. O pomenu praznika je govorila tov. Vilfan Danica, s kulturno-prosvetnimi točkami pa so nastopili mešani pevski zbor in pionirji. Pionirji so nastopili z raznimi recitacijami, mešani pevski zbor pa je zapel več pesmi, med katerimi je bil s strani občinstva najtopleje sprejet venček partizanskih pesmi. Proslave se je udeležilo veliko število ljudi.

Mošnje 27. aprila.

V Mošnjah smo na slovesen način proslavili 8. obletnico Osvobodilne fronte. Vaščani so se polnoštevilno udeležili proslave razen nekaterih spekulantov, ki so doma kuhali svojo jezo in nezadovoljstvo nad svobodo delovnega ljudstva, ki jim skoraj vedno prekrži njihove spekulantske račune.

Kulturni program so izpolnili pionirji, ki jih je tov. Pavlin lepo in skrbno pripravil za nastop, da so s svojim izvajanjem navdušili občinstvo. Nato smo odšli skupno h kresu in se spominjali težkih dni, ki smo jih preživeli za časa vojne in se veselili, da smo jih premagali. Hvaležni ljudski oblasti pa smo se spominjali tudi obnove naše vasi, ki jo je med vojno uničil okupator.

PIONIRJI IZ KAMNE GORICE ZA 30-LETNICO KPJ

Kamna gorica, 21. aprila.

Tovariš urednik! Ta dopis Ti pošiljamo pionirji 3. razreda osnovne šole v Kamni gorici. Tudi mi se spominjamo vseh dni, ki so velikega življenjskega pomena za nas pionirje. Najbrže si že slišal, tovariš urednik, kako pridno vedno okrasimo volišča s cvetjem, kako smo zbirali odpadke po vasi itd. Tudi učimo se pridno, da bomo, ko dorastemo, naši domovini v ponos.

Dne 20. aprila 1949 je bila 30. obletnica ustanovitve Komunistične partije Jugoslavije. Za nas proletarce, otroke delavcev, je to pomemben dan, kajti takrat je bil postavljen temelj v naši državi za borbo proti kapitalizmu, proti onim, ki so živeli od delavskih žuljev in delavskega znoja. Komunistična partija je bila ona, ki nas je vodila v borbah z okupatorji in domačimi izdajalci.

Tudi sedaj v svobodi nas Partija vodi. Res, da nam danes še marsikaj primanjkuje, toda iz ruševin, iz zapuščine okupatorjev, nam vendar ne more kar nenkrat, brez truda in žrtev, povsod cveteti samo cvetje.

Zdravo!

Pionirji 3. razreda v Kamni gorici.

Iz življenja pionirjev odreda Toneta Čufarja na Jesenicah

Jesenice, dne 28. aprila.

Pionirsko življenje se je v zadnjem času lepo razgibalo. Pred šolo so zacvetle narcise iz Rovt, ki smo jih sami posadili. Sedaj bomo zbirali semena, da bomo dali v zemljo le boljše. Nabirali bomo tudi zdravilne rože in udarniško prispevali za DID (igrišče).

Ob 30-letnici KPJ — 24. aprila — smo položili vence na grobove herojev na Jesenicah, 27. aprila pa smo proslavili s slavnostjo v šolski dvorani. Dne 9. maja bomo pokazali igralske sposobnosti v Titovem domu, da se vsaj nekoliko obdolžimo za mleko in sladki kakav, ki ga dnevno dobivamo za malico. Našim požrtvovalnim ženam smo pa še posebej dolžni zahvalo, da se tako lepo brigajo za nas.

Tehnika in šport nam delata preglavice. Radi bi se navadili telefonirati, da bi spoznali skrivnosti elektrike, radia itd. Leče se že učimo brusiti. Prav posebno smo se navdušili pri filmu „Mlada garda“ in težko čakamo II. del.

Tekma za čistočo v razredih je zelo ostra, odkar je pomožni razred ob Prešernovi proslavi odnesel prvo nagrado MLO in pohvalo od šole. Tedaj je tovariš referent Triplat rekel, naj čuvamo na novo prepletkane razrede kot na svojo domovino in da naj jih okrasimo čim lepše.

Začeli smo. PRK je izvedel najprej tekmo v osebni čistoči. Izvoljena je bila tudi komisija, ki je trkala na vrata in kontrolirala razrede. V komisiji so bili tovariši Kert Sonja, Velikonja Gizela in Ankon Gustl, vsi iz četrtega razreda.

„Tovarišica, smemo pogledati?“
„Razumljivo“, je bil odgovor. V razredu pa, kjer ni bilo tovariša ali tovarišice, je bila kontrola sprejeta z vihar-

nimi debatami in tudi z buškami. Prav, prav — mar mislite, da ne vemo zakaj?

Tri mesece smo tekmovali in koncem marca preračevali, kdo je zaslužil pohvalo. Dobro so se obnesli 4a, 4c in 4d razred. Toda 4d ni imel koša za smeti. Pogovor je nanese na pomožni razred, ki nam je napovedal tekmo v petih točkah in sicer:

1. Snaga na tleh, 2. snaga in red v predalih pod klopjo, 3. zračenje razreda v odmorih (burni odmori!), 4. osebna higijena in 5. okrasitev razreda, parole, tabela za dviganje znanja, cvetice itd. Vsi smo ugotovili, da je v vseh točkah zmagal pomožni razred, ki ima tudi tekmovalne tabele za posameznike o uspehih in neuspehih. Dali smo mu pohvalo. V zameno pa nam je pomožni razred dal osem ločnic, ki nas že v naprej spominjajo na red, čistočo, pa tudi disciplino.

Težka je zdaj borba za učenje, kajti četrti razredi se pripravljajo za vstop v gimnazijo. O tem bomo poročali prihodnjic.

Za domovino s Titom naprej!

Pionirji z Jesenic.

JESENIŠKI PIONIRJI ZA 9. MAJ — DAN ZMAGE

Pionirski odred Toneta Čufarja na Jesenicah priredi v ponedeljek, 9. maja kulturno prireditev,

katere prvi del bo posvečen Dnevu zmage, drugi del pa bo obsegal zabavni spored.

Popoldanska predstava (ob 3. uri) je namenjena mladini, večerna (ob pol 8. uri) pa odraslim. Ker je čisti dobiček namenjen za pionirsko mlečno kuhinjo, pričakujejo pri obeh predstavah polnoštevno udeležbo.

ponesrečil. Kljub samo enomesečnemu zavarovanju mi je Državni zavarovalni zavod obe zavarovalnici glavni, to je za neugodno in življenjsko zavarovanje takoj točno izplačal. Zaradi tega priporočam našemu delovnemu ljudstvu, da se pravočasno zavaruje za življenje in nezgode.

Korošec Kati, Ribno štev. 6.

ZAHVALA

Zahvala. Podpisana Korošec Kati, Ribno štev. 6, se iskreno zahvaljujem krajevnemu zastopniku DOZ-a na Jesenicah, da je mojega pokojnega moža Korošec Alojzija pravočasno prepričal o ugodnostih življenjskega zavarovanja. Mož, ki je bil zavarovan šele od 1. februarja 1949 dalje, se je v marcu smrtno

PRAZNIKI

Šel je Tinej po poti med njivami in ogledoval sam svojo senco, ki je padala dolga, kakor je bila, naravnost predenj. Tako je bil zavarovan, da bi se skoro zaletel v Ribnekovega Tonca, ki je pripeljal krajnike za ograjo.

„Predse glej in pazi kako hodi!“ ga je Tonc ogovoril, ko je obstal meter pred njim.

„A, kar tako sem malo premišljeval in se sam vase zaveval“, je bilo Tineju skoraj nerodno in če bi ga ga bil Tonc dobro pogledal, bi bil videl, da je zardel, tako presenečen je bil. Pa Tonc ni pazil nato in mu je bilo prav vseeno, kako je s Tinejem, saj si nista bila kdovekaj prijatelja.

Z nasprotne strani pa se je medtem bližala Meta, ženska petdesetih let, malo šepava in hudega jezika, kar se je dalo. Že je ugovarjala, čeprav je bila šele na koncu Mežnarjeve meje:

„Lep dan imamo, kali?“ In v tem si je odgovarjala, kakor je bila vedno njena navada:

„O, lep, lep, seveda, prav pomladanski.“ Pomežikovala je in pri tem že pozabila, da o dnevu govori, tako prodorno je ogledovala zdaj Tonca, zdaj Tineja. Pri tem ni nehala govoriti in si je kar sama pojasnjevala, čemu sta prišla in kaj delata tu v polju:

„Ti, Tonc, si ograjo pripeljal, kajne? Saj pravim, vsako leto je treba graditi. Dobro, da nimam veliko, no pa saj nam bodo tako in tako vse vzeli. Kaj se še splašča graditi. Kaj pa ti Tinej, kje si le ti bil? Zate pa res človek ne ve, kaj imaš opraviti tod v polju“, je klepetala in še bi bila, da jo ni v tem Tonc grdo, skoraj sovražno pogledal, ker spomnil se je v tem, da ta baba vse čenče pre-

naša in bo mogoče že pri prvih hišah v vasi o njima kaj pripovedovala.

„Kaj bi spraševala. Vsak svoje imava opraviti“, ji je Tonc odvrnil mesto Tineja, katerega je spet obšla rdečica, ki jo je pa to pot opazila Meta in zloben nasmešek ji je zaigral na ustih. „Zdaj pa pojdi Meta, da se pomeniva s Tinejem, saj ni treba, da bi bila povsod zraven“, jo je Tonc skušal odgnati. Meta pa, ki ni bila vajena, da bi si jo kdo upal odganjati, se je našopirila in pikro, kar je le mogla, je odvrnila:

„O, ošabna pa sta. Oha, pa kako! Kar odveč vama je pošten človek, glej si ga no. Pa bi ne bila taka, čeprav sta kmečka, ko bi malo pomislila. Saj vam bodo kmalu pobrali, potem si bomo pa enaki in takrat bom jaz lahko ošabna. Bosta videla, kmalu, kmalu bo to. In še druge reči bodo. Precesije ne bo, sta slišala. Na to raje mislita. In kako bomo preganjanju vere konec naredili, s tem se ukvarjajta, pa ne bosta odganjala poštenega človeka od sebe. Drugače vaju bo bog z drugimi vred prijel, pa še prav kmalu, saj ne more iti več dolgo tako.“

„Beži, beži Meta. Ti prav zaupaš v boga, saj te poznam. Vsak dan ga oguljfaš kolikokrat ga moreš, zdaj pa nad naju njegovo kazn kličeš. Kar nadse jo pokliči,“ ji je zdaj Tonc z nekaj zlobe v glasu odvrnil.

Ni se razhujala na te besede, kakor je bila sicer njena navada, če ji je kdo kaj podobnega rekel, kajti dražili so jo radi; le strašno sovražno ga je pogledala, se sunkovito zasukala in odšla tako naglo, da ji je butara, ki ni bila pretežka, kar poskakovala na glavi.

„Si jo videl,“ je govoril Tonc za njo, „kako je zapihala od jeze, ko sem jo v živo zadel. Veš, le zato sem jo tako razhujal, da sem jo prej odgnal. Prav

VAŽNO OPOZORILO ČLANOM SINDIKATA

Ker stojimo na pragu sezone oddihov, opozarjamo članstvo sindikata, da takoj uredijo preko poverjenikov in pododborov sindikalne legitimacije, v katerih naj bo razvidna plačana članarina v obliki nalepljenih markic. Legitimacija mora biti tudi opremljena s sliko lastnika legitimacije. Na podlagi pravilne sindikalne legitimacije s plačano članarino imajo lastniki, ki potujejo z objavo 75% popusta na železnici in 25% popusta v državnih gostinskih podjetjih.

S tem v zvezi je treba omeniti primere, da se nekateri člani protivijo plačilu članarine na osnovi brutto plače. Zato opozarjamo, da se plača članarina od brutto plače, ki se pobira redno vsak mesec. Poverjenike pa opozarjamo, da vsakega novega člana prijavijo s pristopno izjavo. Če pa je novodošli že bil član sindikata, mora to potrditi s kartoteknim listom sindikalne podružnice, kjer je bil zaposlen.

Glas naših čitateljev

KDO MOTI POČITEK BOLNIKOM V JESENIŠKI BOLNIŠNICI?

Osobje bolnišnice socialnega zavarovanja na Jesenicah ima često ob večerih priliko, da posluša ubrano petje fantov pod okni.

V nedeljo, 24. aprila 1949 ponoči pa so se zbrali pod okni bolnišnice razgrajati Horvat Tonček, Rajhman in Zelnik Janez. S svojim vpitjem in petjem neso-odobnih pesmi niso zbudili iz spanja samo osobja bolnišnice, temveč so kratili spanje tudi bolnikom.

Upamo, da se taki, vse graje vredni primeri ne bodo več ponavljali.

Bolnišnica.

„VINO BOMO TOČILI ŠELE PO MAŠI“

Znano je, da so se v bivši restavraciji „Avgustin“ v Radovljici do nacionalizacije podjetja zbirali predvsem klerikalci in da je lastnik restavracije grdo gledal

o tem, o precesiji sem se hotel pomeniti s teboj.“

„O tem?“ je hlinil Tinej začudenje, „saj jaz nič ne vem o tem, kaj bi se potem z mano menil!“

„I seveda s teboj, saj sva bila včasih prijatelja. Potem ko si bil ti v goši in ta leta po vojni sva se resda le redko videla in skoraj nikoli govorila, ker si ti bolj z njimi držal, s partizani, ali komunisti, ali kakor jih že hočeš imenovati. Toda staro prijateljstvo, Tinej, ne mine kar tako hitro, jaz sem vedel, da bova še skupaj hodila, čeprav sva se tisti čas koj po vojni in še zdaj pred kratkim gledala postrani. In prav zdaj Tinej lahko postaneva spet prijatelja. Pogled zdaj, ko gre za precesijo, ali bo, ali je ne bo, ti ni treba nič drugega, kakor kako besedo reči tu in tam in midva bova šla kdaj v družini skozi vas pa bodo spet vsi stari ljudje zaupanje dobili vate in nihče več te ne bo poledoval po strani in sovražno. Spet boš naš, Tinej.“

Poslušal je Tinej in čuden nemir je bil v njem. Enako pridigo mu je pred dobre pol ure držal župnik, od katerega se je pravkar vračal in zdaj ni vedel, kaj hočejo vsi ti ljudje kar naenkrat od njega, ko se vendar še pred meseci ni nihče zanimal zanj, kvečjemu opravljal so ga. Župnik se mu je v tem trenutku zazdel še bolj hinavski, kakor popreje in tudi Tonca je videl pred seboj v vsej njegovi ošabnosti in zlobi. Kakor je napenjal misli, v tem trenutku ni mogel doumeti, kaj se za vsem tem, k čemer ga napeljujejo, skriva in kaj hočejo od njega. V njem ni bilo toliko, da bi se jim uprl in jim povedal, naj ga pustijo v miru in vendar ga je nekaj vleklo, da bi to storil.

„Bomo videli, mogoče,“ je dejal, se

Razveljavljam legitimacijo socialnega zavarovanja železarne Jesenice del. št. 6332 na ime Rejc Franc, Jesenice, Skladniška ulica 3.

Razveljavljam ukradene dokumente v martinarni železarne in sicer: Osebno, OF, tovarniško, člansko in vozno izkaznico, dobavno knjižico, potrdila članstva sindikata za Čigoja Mirka in razne druge dokumente, ki so bili v denarnici.

Deda Dominik - Peter, Kranjska gora

Poziv. Osebo, ki je dne 25. aprila 1949 pomotoma vzel v večernem vlaku Ljubljana—Jesenice med postajama Radovljica—Jesenice nahrbtnik s papirjem, bloki in drugo, pozivam da stvari vrne Glavni zalogi tobaka Jesenice.

Razveljavljam izgubljeno sindikalno knjižico in legitimacijo soc. zavarovanja na ime Godič Jerca, Jesenice, Plavž štev. 8.

Preključujem izjavo, ki sem jo izrekla napram Lukežiču iz Blejske Dobrave štev. 43.

Marija Maček, Dobrava.

onega, ki se je med verskimi obredi nahajal v lokalu. Taka praksa se nadaljuje tudi po nacionalizaciji, zlasti je bilo to opaziti v nedeljo, na praznik dela — 1. maja. V gostilni se je med 10. in 11. uro zbralo že precej ljudi in ko so naročili vino, jim je natakarica odgovorila, da bodo vino začeli točiti šele po maši. Gostje so začeli ugovarjati, opazke pa so padale tudi na MLO, ki dopušča tako samovoljnost.

Ba.

SONCE JE MRKNILO

Najavljeni sončni mrk dne 23. aprila tega leta je hudo vznemiril prižgalce električnih luči na Jesenicah. V strahu, da bi zaradi teme ne bilo prometnih nesreč, je pustil na prometnih križiščih prižgane luči ves dopoldan, tudi še dolgo potem ko je sonce stalo zopet v vsem svojem sijaju visoko nad Možakljo. Luči so gorele tudi še tretji dan po sončnem mrku — topot morda na čast 1. maja?

zasukal in odšel počasi prav tako zamišljen, kakor je popreje prihajal med njivami. Tonc pa se je zvito smejal za njim in čeprav ni nič več rekel, se mu je bralo na obrazu, da je zadovoljen s svojim opraviлом in da se smeje zmagi. Medtem je Meta privihrala vsa jezna domov in komaj je stopila čez prag, je bila že za njo Podrobarjeva Katra, ki ji je že od prvih hiš sem sledila in videti je bilo, da jo je že očakovala, kdaj se bo vrnila. Katra je bila na pol gosposko dekle. V mestu, kjer je pred vojno služila, je postala taka. Vaščani so jo imeli za izprijeno in je niso marali. Kadar je spregovorila s kakim fantom, ali bila v družbi deklet, je bilo povsod tam, kjer je bil kdo z njo, zmerjanja, da je bilo kaj. Med vojno in zdaj se je postarala in zgledalo je, da bo ostala kar sama, kajti zdaj po vojni so kljub temu, da so v vasi že malo pozabili na to, kar so vse prej govorili o njej, vse vdove, ki jih ni bilo malo, imele v možitvi več sreče od nje. Oblačila se je drugače, kakor kmečka dekleta, kar se je posebno opazilo pred vojno in tudi lase je imela ostrižene, kakor v mestu. Zdaj po vojni tudi v tem ni bila več sama. V noči so šla vaška dekleta vedno bolj za njo, le da se je ona med tem postarala in se ne more več meriti z njimi. Komaj je zaprla duri, je Katra, ki popreje ni bila še nikoli v Minini koči, z ihto in prepadenostjo v glasu, pričela razkladati Mini, čemu je prišla.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Popravek. V številki 16-17 je na šesti strani v članku „Kako smo praznovali prvi maj v stari Jugoslaviji“ policijski agent Kisovec pomotoma označen s tem imenom. Agent se je pisal Jesih, kar naj čitatelji upoštevajo.